

ТОМ РОБ СМИТ ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

Превод от английски: Силвия Желева, 2015

chitanka.info

Как пишете? Например имате ли любимо време от деня, в което да пишете? Или любимо място?

Започвам рано. Аз съм ранобуден, обичам ранните часове. Средата на деня е най-лошото време за мен — тогава се разхождам, дълго обядвам и после, към два, отново започвам работа. Рядко се заседявам след седем вечерта. Събират се доста часове, но този режим никога не ми се е струвал прекалено уморителен.

В момента работя в кабинет, но за мен това няма особено значение, което е добре, тъй като живея в апартамент под наем. Всъщност каня се да се преместя, така че след месец-два ще работя на ново място.

Коя книга, или книги, ви вдъхнови да станете писател?

Не знам дали имаше такава книга. Сигурен съм, че своята роля е изиграла всяка книга, която съм харесал. И не само книгите, но също телевизията, киното и театърът — винаги съм харесвал различни истории, хубаво е, че мога да си изкарвам прехраната с писане.

На кои автори се възхищавате най-много и защо?

Списъкът е дълъг, не знам откъде да започна — а пък ще имам кошмари, ако забравя някого. Освен това не знам дали има смисъл от такъв списък: човек обича различните автори по различни причини и по различно време от деня. Да се състави списък ще е като да издълбаеш имена в току-що положен цимент, ще бъде добре за деня, но не и на следващия ден.

Какво повлия за написването на „Дете 44“?

Телевизионният сериал „24 часа“ оказа влияние. Искях да напиша книга, която да е толкова вълнуваща както „24 часа“, да приковава вниманието на читателя както телевизионният сериал. Купих си комплекта дискове. Гледах по три-четири епизода наведнъж. Никога не гледах само по един епизод. Трябваше да си налагам да спра и да отложя гледането за следващия ден, просто за да продължи по-дълго. Разбира се, има много такива книги, книги, които прочитате за ден, но помня много ясно, че гледах трети сезон на „24 часа“, когато седнах да пиша „Дете 44“.

Без да искам да изглеждам неискрен, друго сериозно влияние оказа общественият транспорт. Живеех в Южен Лондон и пътувах до източната му част: пътувах по цял час, ако нямаше задръстване, а понякога час и половина. За да убия времето, ми трябваше книга, и то

определен вид книга, такава, която да можеш лесно да носиш, да четеш прав, заради която да пропуснеш спирката си. Такава книга исках да напиша. Дълга голяма благодарност на обществения транспорт.

Има ли в книгата ви персонаж, чийто прототип да е реална историческа фигура?

Трамплинът за романа бяха събитията около живота на серийния убиец Андрей Чикатило. Но криминалният процес, несправедливостите, самата система бяха по-важни от реалните прототипи и ме вдъхновиха повече. Самата Съветска Русия е персонаж в книгата — чудовищна смесица от ужас и абсурдност. Опитах се да бъда възможно най-близо до това.

Не съм оформил характера на литературния си герой по реалния убиец. Взел съм престъпленията, но не и характера му. Андрей Чикатило е открил, че болката на другите хора му доставя истинско удоволствие. Това е много вътрешна, лична мотивация: невъзможно е тя да се разбере или опише. Тя е само негова и на никого друго. Нито читателят, нито самият аз можем да проникнем в неговия вътрешен свят. Следователно съществува опасност героят да изглежда безжизнено, абсолютно чудовище, а не „реален“ човек. Това е ирония, тъй като ако убиецът беше скучен и безжизнен, може би щеше да е по-близо до точното описание на човека. Но дали четивото щеше да е завладяващо? Едва ли, затова премислих и макар че моят убиец е луд, той оправдава престъпленията си с изкривена логика, която ни позволява да се приближим до него.

Защо избрахте за място на действието на романа си Сталинска Русия? Какво ви привлече?

Привлече ме идеята, че за провеждането на едно криминално разследване пречи теорията за социалното устройство, теорията, че такива престъпления не могат изобщо да съществуват. В това отношение самата идея на романа и мястото на действието са неотделими. Не съм решил внезапно, че Сталинска Русия ще стане подходящ декор за роман. Колкото повече проучвания правех, толкова по-силно ме впечатляваше този период от време и това определено ме тласкаше напред.

Като говорим за проучвания, кои архивни материали ви се сториха незабравими и впечатляващи и ви дадоха най-много

информация за онази епоха?

Някои факти просто се запечатаха в ума ми, не непременно защото са най-шокиращите или най-крайните. Прочетох, че Сталин е наредил преброяване на населението, струва ми се, през 1937 година. Когато излезли резултатите, които показвали, че населението е много по-малко, отколкото му се искало (защото бил убил толкова много хора), той наредил преброителите да бъдат разстреляни. Това е истинско безумие: да разстрелва хора, защото се е разгневил заради по-малкия брой на населението от очакваното, за което е бил виновен самият той. Тогава Сталин обявил свои собствени измислени, повисоки числа.

Какви творби, подобни на вашата, ще препоръчате на любознателния читател?

След края на романа има подбрана библиография. Не попаднах на лоша книга за периода; историческите справки, спомените, дневниците — всички те са невероятни.

Върху какво работите сега?

Над продължението на „Дете 44“!

Коя е любимата ви книга от детството?

Харесвах Роалд Дал — трябва да съм прочел всичко, написано от него. И Толкин, и, с други думи, всички приключенски истории. Помня още, че бях пристрастен към жанра фентъзи и книгите игри, в които, след като прочетеш страница, си изправен пред избор: искаш ли да се спуснеш в тунел, или да изкачиш стълба. В зависимост от направения избор трябва да прелистиш различен брой страници и пред теб се разкриват различни приключения. Имах около четирийсет такива книги. Трябваше да се следват правила: да се хвърля зар, за да се види дали си победил чудовището, или не. Пренебрегвах правилата и напредвах с измама. Не можех да си представя, че ще загина по средата на книгата и ще започна отначало. Бих искал да знам дали някой някога го е правил. Както и да е, сега тези книги вероятно са отживелица — победени от компютърните игри, в които всяка секунда трябва да вземаш интерактивни решения.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.